

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Mediator Agro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia” cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia” și s-a menținut hotărârea din 11 august 2022 a Judecătoriai Căușeni, sediul Ștefan Vodă,

*Dosarul nr. 2rac-198/23
Nr. 2-21144857-01-2rac-25082023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoriai:

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (Dan Dubcovețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ana Panov, Angela Braga, Viorica Mihaila)

04 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Președinte, judecător - Stela Procopciuc
Judecători Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 septembrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Mediator Agro” (în continuare SRL „Mediator Agro”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia” (în continuare SRL „Slavin Lilia”) cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 15 aprilie 2021, SRL „Mediator Agro”, în persoana administratorului Nina Misail a încheiat un contract de locațiune cu SRL „Slavin Lilia”, în persoana administratorului Tatiana Slavin, conform căruia locatorul SRL „Mediator Agro” transmite în posesiune și folosință temporară, contra plată, spațiul comercial cu suprafața de 12 m2 situat pe adresa or. Ștefan Vodă, str. Alexandru cel Bun (piața agricolă), care aparține locatorului cu drept de proprietate, locatarului SRL „Slavin Lilia” pentru desfășurarea activității comerciale.

3. A menționat că, potrivit actului de predare-primire din 24 martie 2021, în afara spațiului comercial, locatarului i-a mai fost transmis în folosință 2 frigidere și un condiționer.

4. A mai relevat că, în conformitate cu pct.4.1 din contract, plata lunară de locațiune era de 2300 de lei, care urma a fi plătită până la data de 5 a lunii următoare. De asemenea, potrivit pct.4.2 din contract, cheltuielile pentru energia electrică, apă și alte servicii comunale, urmau a fi achitate lunar de către locatar, conform indicilor contoarelor, notelor de plată, calculelor și tarifelor organizațiilor specializate. Potrivit pct.3.5.4, locatarul își rezolvă de sine stătător cu agenții economici, divergențele legate de prestarea necuvenită a serviciilor comunale și sistarea acestora.

5. A subliniat că, locatarul SRL „Slavin Lilia”, și-a onorat obligațiunile contractuale până în luna iulie 2021, iar, la sfârșitul lunii august 2021 și-a sistat activitatea și a abandonat încăperea arendată, fără a înștiința locatorul despre rezilierea contractului de locațiune, conform pct.6.3 din contract și fără a întocmi un act de predare-primire a încăperii. Astfel, locatarul SRL „Slavin Lilia”, la moment, are datorie la energia electrică pentru lunile iunie, iulie și august 2021, în mărime de 6161 de lei.

6. În acest context, a notat că, la 07 septembrie 2021, în adresa pârâtului a fost depusă o reclamație privind restituirea datoriei în termen de 10 zile. Reclamația a fost recepționată de pârât, care însă, a refuzat de restituire datorie, invocând motivul că plata pentru energia electrică urma să-i fie calculată de către întreprinderea furnizor, precum și din motivul întreruperii energiei electrice și a avut pierderi, care urmează fi puse pe seama locatorului.

7. Prin urmare, din motivul că, până la moment adresări cu acțiune în instanța de judecată, nu a fost achitată datoria existentă, a solicitat încasarea din contul pârâtei a datoriei în sumă de 8461 de lei, a penalității contractuale în sumă de 690 de lei, a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 275 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2000 de lei.

8. În cadrul ședinței de judecată, avocatul Mihail Țurcan, în interesele reclamantei SRL „Mediator Agro”, a indicat că, societatea -reclamantă renunță la cerința privind încasarea restanței de 230 de lei, plata pentru locațiune și la penalitate, în sumă de 690 de lei. Prin urmare, a susținut doar cerința cu privire la consumul energiei electrice în sumă de 6061 de lei și a cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat achitate și cheltuieli pentru asistență juridică 2000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 11 august 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a admis acțiunea depusă de SRL „Mediator Agro”. S-a încasat din contul SRL „Slavin Lilia”, în beneficiul SRL „Mediator Agro”, datoria pentru energia electrică consumată în sumă de 6061,00 de lei, suma de 2275,00 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată (f.d. 76; 84/87).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 25 august 2022, SRL „Slavin Lilia”, în persoana administratorului Tatiana Slavin, a depus cerere de apel nemotivat (f.d.80), iar, la 21 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal (f.d.10), ulterior prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, a depus cererea de apel motivată (f.d.103/104), împotriva din 11 august 2022 a hotărârii Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, solicitând admiterea apelului, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temeii, apelul declarat de către apelanta SRL „Slavin Lilia” și s-a menținut hotărârea din 11 august 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

12. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând prevederile art. art.774 alin.(1), art.775 alin.(1), art.776, art.858 alin.(1), (2), art.1251, art.1262 alin.(1)

și art.1264 alin.(1), lit.c) din Codul civil, în coraport cu probatoriul administrat la dosarul cauzei a conchis că prima instanța just a dispus admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „Mediator Agro”, or, pe perioada valabilității contractului, între SRL „Mediator Agro” și SRL „Slavin Lilia”, au existat relații comerciale, prin care prima întreprindere a dat în locațiune spațiu comercial celei din urmă, fapt confirmat și prin facturile fiscale semnate de către ambele părți.

13. La fel, instanța de apel a relevat că, facturile fiscale eliberate apelantei SRL „Slavin Lilia”, confirmă cu certitudine faptul dării în locațiune, fapt confirmat prin semnarea fără obiecții sau rezerve, a facturilor fiscale. La fel, facturile fiscale nefiind contestate sau semnate cu careva rezerve și obiecții din partea pârâtului.

14. În mod distinct, instanța de apel a reținut că potrivit calculului pentru consumul de energie electrică (Butic 2) SRL „Slavin Lilia”, din data de 11 august 2021, rezultă datorie în sumă de 4345,14 de lei pentru perioada iunie – august 2021 (f.d.12).

15. Concomitent, instanța de apel a constatat că la 04 august 2021, SRL „Slavin Lilia” a achitat din datoria existentă la consumul de energie electrică, suma de 1193,00 de lei, prezentând în acest sens și bonul de plată (f.d.14).

16. A mai conchis instanța de apel că conform pct.2.1 din contractul de locațiune, predarea-primirea încăperilor transmise în locațiune v-a avea loc în baza unui act de predare-primire.

17. În aceste circumstanțe, instanța de apel a constatat că în actul de inventariere a spațiului transmis în locațiune, este indicat că „la data de 03 septembrie 2021 reprezentanții pârâtului SRL „Slavin Lilia” au eliberat spațiul, fără a-l da în primire locatorului”. Respectiv, până la data de 14 septembrie 2021, ziua inventarierii spațiului comercial, reprezentanții SRL „Slavin Lilia” s-au eschivat de la respectarea obligațiilor sale contractuale.

18. În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că prima instanță just a remarcat faptul că în referința depusă de SRL „Slavin Lilia” se indică avizul pe care l-a expediat la adresa SRL „Mediator Agro”, conținutul căruia fiind indicat că ele, de asemenea, au avut de suportat cheltuieli suplimentare, cum ar fi pentru detergenți, care a fost estimat pentru o perioadă de 3 luni la suma de 21200,00 lei (f.d.17) și just a apreciat aceste afirmații ca fiind doar cu caracter informativ (f.d.56-57).

19. În continuare instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantei invocat în cererea de apel, precum că nu i s-au arătat contoarele, nu cunoșteau câtă energie a consumat, deși, din start era cunoscut faptul, pentru ambele părți, că spațiul comercial transmis în locațiune dispunea de 2 frigidere și un condiționar, care erau funcționale.

20. Iar, în acest context instanța de apel a notat că în conformitate cu prevederile art.1264 alin.(1) lit.c) din Codul civil, locatarul este obligat să

acopere cheltuielile curente de folosire și întreținere în stare normală a bunului.

21. Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță just a ajuns la concluzia privind admiterea cererii de chemare în judecată, or, SRL „Slavin Lilia” nu a restituit datoria, de aceea pretențiile înaintate de SRL „Mediator Agro”, sunt întemeiate de drept și de fapt, iar cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă cu încasarea din contul SRL „Slavin Lilia”, în beneficiul SRL „Mediator Agro”, a datoriei în suma solicitată în cadrul ședinței de judecată, și anume suma de 6061,00 lei.

22. Subsecvent, instanța de apel a punctat că la materialele cauzei nu au fost anexate dovezi privind stingerea datoriei, astfel, cererea de apel este vădit nefondată și lipsită de suport legal și probant, prin care se urmărește eschivarea cu rea-credință de la executarea obligațiilor contractuale față de SRL „Mediator Agro”.

23. În această ordine de idei instanța de apel a conchis cu certitudine că caracterul formal al argumentelor apelantei SRL „Slavin Lilia”, nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.

24. Drept urmare, instanța de apel a constatat că prima instanță, just a admis acțiunea, a determinat corect raportul juridic dedus judecătii, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

25. În continuare cu referire la prevederile art.82, art.90 lit.i), art.94 alin.(1) art.96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a considerat că prima instanța just a admis și cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată. Or, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Mediator Agro”, a fost admisă.

26. În această ordine de idei, în viziunea instanței de apel, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanta-pârâtă, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

27. În final, instanța de apel a subliniat că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 din Codul de procedură civilă, apelanta-pârâtă, în fața primei instanței, nu a adus careva probe în susținerea poziției sale și prin urmare prima instanța just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis acțiunea. Or, apelanta-pârâtă, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte în prima instanță și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

28. La 14 iulie 2023, prin intermediul poștei terestre, SRL „Slavin Lilia”, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral acțiunea (f.d. 141/143).

SOLICITAREA RECURENTEI

29. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată, pronunțată prin denaturarea conținutului faptelor stabilite în cadrul cercetării judecătorești, prin aprecierea arbitrară a probelor (art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă).

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

30. În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

31. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 15 februarie 2023 (f.d. 125).

32. Totodată, din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.3169 (f.d. 131), rezultă că, la 20 aprilie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expedit în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 15 februarie 2023, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

33. Astfel, recursul declarat de SRL „Slavin Lilia”, la 14 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

34. La 30 august 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expedit în adresa intimă SRL „Mediator Agro”, copia recursului declarat de SRL „Slavin Lilia”, împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.178), însă intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de

Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

36. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

37. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

38. Recursul declarat de SRL „Slavin Lilia”, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

39. Art. art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

40. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;*
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;*
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;*
- c) a interpretat în mod eronat legea;*
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”*

41. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;*
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;*
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;*
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;*
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;*
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”*

42. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea

probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

44. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

45. Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Slavin Lilia”, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

47. Din analiza recursului declarat rezultă că, SRL „Slavin Lilia”, în cererea de recurs depusă nu a invocat temei de drept în conformitate cu prevederile art. 432 alin.(2) și (3) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct. 40-41), însă, invocând că decizia instanței de apel este neîntemeiată, pronunțată prin denaturarea conținutului faptelor stabilite în cadrul cercetării judecătorești, prin aprecierea arbitrară a probelor (a se vedea apct.42), în vigoare la data de 14 iulie 2023.

48. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

49. Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

50. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

51. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

52. Din recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia”, nu rezultă că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

53. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230*). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45*).

54. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991*).

55. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de SRL „Slavin Lilia”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

56. În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavin Lilia”, împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi